

Beslutsfattare:

Med stöd av fastställd delegationsordning lämnas följande yttrande:

Ärende:

Justitiedepartementet önskar yttrande på utkast till lagrådsremiss Åtgärder för en jämnare fördelning av boende för vissa skyddsbehövande.

Lagrådsremissen föreslår ändringar i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera för att åstadkomma en jämnare fördelning över landet av boendeplatser för skyddsbehövande som kommer till Sverige med stöd av EU:s massflyktsdirektiv.

Det föreslås att

- lagens bestämmelser ska gälla redan från den tidpunkt då utlänningen ansöker om tillfälligt skydd.
- Migrationsverket ska, samtidigt som myndigheten behåller huvudansvaret för mottagandet, få anvisa en kommun att ordna boendet för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.
- Kommunerna ges behörighet att anordna boenden för dessa personer. Kommunerna ska få ersättning för att anordna boenden. Dessa ersättningar kommer, liksom bland annat fördelningen av anvisningar, att regleras i förordning.

Kommunerna ska få ersättning för att anordna boende varför lagen föreslås kompletteras med ett bemyndigande. Vidare föreslås även att bestämmelserna i lagen (2008:344) in hälso- och sjukvård åt asylsökande med flera ska gälla från den tidpunkt då utlänningen ansöker om tillfälligt skydd.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Umeå kommun

Postadress: 901 84 Umeå

Besöksadress: Skolgatan 31A

Telefon: 090-16 10 00 (växel)

Webbplats: www.umea.se/kommun

Yttrande:

Umeå kommun är i grunden positiv till förslaget om en jämnare fördelning av boende för vissa skyddsbehövande men anser att remissens övergripande karaktär gör det svårt att ta ställning till samtliga aspekter som förslaget innebär. I remissen noteras till exempel att lagen innebär inskränkningar i det kommunala självstyret men att detta bedöms vara nödvändigt och stå i rimlig proportion till syftet med lagförändringen samt att detaljer kring anvisning till kommunerna kommer att regleras i förordningen för att ge goda planeringsförutsättningar för kommunerna men detta anges inte i förslaget. Det finns en förståelse för behovet av skyndsam handläggning i frågan utifrån rådande läge men för att kunna bistå med ett mer utförligt svar hade det varit önskvärt om remissen innehållit vidare information kring ersättningsbelopp och fördelningsmodell liksom standard för boende och eventuellt krav på stödstruktur i det fall att kommunerna förväntas erbjuda detta i samband med mottagning.

Umeå kommun motsätter sig en ersättningsmodell som bygger på ett generellt schablonbelopp. Ansvarsfördelning, där staten genom Migrationsverket ansvarar för mottagande, kvarstår utifrån förslaget varför Umeå kommun förutsätter full kostnadstäckning för kommunerna och föreslår att en differentierad ersättningsmodell som tar hänsyn till kommunala skillnader i kostnader för mottagande utifrån de skilda förutsättningar som råder mellan landets kommuner.

Önskan finns även om förtydligande kring vad som ingår i kostnadstäckning samt för vilka individer kommunerna ersätts för. I lagrådsremissen framgår inte huruvida egenbosättning genererar ersättning till inflyttande kommun och i vilken omfattning det kan röra sig om. Tidigare erfarenheter visar att personer som anvisats till en kommun med stöd av bosättningslagen efter en tid väljer att flytta och söka sig till annan kommun vilket påverkar skolverksamhet men även annan service som berörd inflyttningkommun tillhandahåller. Med anledning av att viss rörlighet mellan kommunerna kan komma att uppstå och Migrationsverkets ansvar kring dessa personer kvarstår behöver frågan om ersättning till kommuner för till exempel skola för egenbosättare tas i beaktning.

Vidare anser Umeå kommun, utifrån att antalet tillgängliga bostäder för placering kan skilja sig åt mellan kommuner, att det vore önskvärt med lättnader i reglementet kring bygglov för att exempelvis kunna erbjuda boende i modulbostäder och ge kommuner som har få lediga lägenheter i sitt bestånd goda förutsättningar att uppfylla sitt uppdrag som anvisningskommun.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan därmed sägas att Umeå kommun anser att kommunerna måste ges rimliga förutsättningar att hantera uppdraget; att staten genom flexibilitet i regelverket kring bygglov möjliggör för kommunerna att erbjuda boende samt att hänsyn tas till de skilda förutsättningar som råder mellan kommuner i frågan om ersättning.

För gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Umeå kommun

.....
Peter Vigren (S)
ordförande

Sändlista

Justitiedepartementet, ju.remissvar@regeringskansliet.se, Ju2022/01303 med kopia till juL5@regeringskansliet.se samt KS Diarium, ksdiarium@umea.se.